

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту Указу Президента України «Про оголошення Року утвердження української національної та громадянської ідентичності»

1. Мета

Проєкт акта розроблено з метою забезпечення реалізації системної державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності шляхом запровадження загальнодержавних програм та комплексних заходів, спрямованих на консолідацію українського суспільства, зміцнення української національної та громадянської ідентичності, посилення єдності українців в Україні та за кордоном, підвищення суспільної стійкості в умовах збройної агресії Російської Федерації проти України.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Проєкт акта розроблено за ініціативою Міністерства молоді та спорту України, з урахуванням відповідної ініціативи народних депутатів України а також Постанови Верховної Ради України від 9 квітня 2026 року № 4845-ІХ.

Існування та сталий розвиток України, захист її незалежності та суверенітету неможливий без усвідомлення та сприйняття громадянами своєї національної та громадянської ідентичності. Відчуття належності до української нації як самобутньої спільноти, об'єднаної спільними символами, суспільно-державними (національними) цінностями, українською мовою та традиціями, безпосередньо впливає на утвердження національної свідомості та громадянської згуртованості суспільства, його волю до спротиву агресії російської федерації. Це важливі чинники здатності держави протистояти внутрішнім і зовнішнім загрозам і мають особливе значення для національної безпеки та оборони України.

Відповідно до абзацу другого частини першої статті 5 Закону України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» (далі – Закон) – державна політика у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності реалізується шляхом здійснення комплексу заходів з національно-патріотичного виховання, військово-патріотичного виховання та громадянської освіти, регулювання відносин у сфері співпраці із закордонними українцями з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності.

Крім цього, пунктом 10 частини другої статті 5 Закону визначено, що одним з основних принципів, що визначають порядок формування державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності є системність - комплексне та послідовне здійснення державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, формування цілісної системи світоглядних уявлень, принципів та переконань, що базуються на суспільно-державних (національних) цінностях України.

2026 рік стане особливим в історії України, адже цьогогоріч відзначатиметься 35-річчя проголошення Незалежності України, 35-річчя створення Збройних Сил України, а також 30-річчя прийняття Конституції України.

Прийняття акту відповідатиме стратегічним інтересам України, положенням законодавства України та сприятиме подальшому зміцненню національної єдності, громадянської згуртованості й державної стійкості України.

3. Основні положення проєкту акта

Проєкт акта передбачає оголошення Року утвердження української національної та громадянської ідентичності та визначення основних пріоритетів, які мають бути враховані при розробці плану заходів з його проведення протягом 12 місяців з дня прийняття Указу.

4. Правові аспекти

Акти законодавства, які містять правові підстави розроблення проєкту акта: Конституція України;

Закон України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності».

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація акта не потребує додаткового фінансування з державного та місцевих бюджетів та буде здійснюватися в межах видатків передбачених Державною цільовою соціальною програмою з утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2028 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 30.07.2024 № 864.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт акта розміщений на офіційному вебсайті Міністерства молоді та спорту України для громадського обговорення.

Проєкт акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, а тому не потребує надсилання на розгляд Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

7. Оцінка відповідності

У проєкті акта відсутні положення, що:

стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод.

на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією.

створюють підстави для дискримінації.

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводились.

8. Прогноз результатів

Очікуваний результат реалізації акта – консолідація зусиль органів державної влади та громадянського суспільства у реалізації заходів, спрямованих на утвердження української національної та громадянської ідентичності протягом 12 місяців з моменту прийняття акту, а також напрацювання механізмів системного підходу до формування, координації та реалізації державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності. Реалізація акта сприятиме підвищенню рівня громадянської свідомості та патріотизму українців в Україні та за кордоном, посиленню ролі української мови, культури та історичної пам'яті, зміцненню внутрішньої єдності українського суспільства.

Ризики, пов'язані з реалізацією акта відсутні.

Критерієм ефективності реалізації акта є прийняття та виконання плану заходів з проведення Року утвердження української національної та громадянської ідентичності, належна координація дій центральних органів виконавчої влади, обласних, Київської міської військових (державних) адміністрацій, проведення відповідних заходів, залучення інститутів громадянського суспільства, експертного середовища, закладів освіти, культури, молодіжної сфери, ветеранів війни та інших заінтересованих суб'єктів.

Реалізація акта не матиме впливу на:

ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави;

розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад;

ринок праці, рівень зайнятості населення;

громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп;

екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами;

інші сфери суспільних відносин.

Інформація про вплив реалізації проєкту акта на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу

Населення усіх вікових категорій	Позитивний	Положення акту дозволять створити сприятливі умови для розвитку та реалізації державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності, сформовані відповідно до суспільного запиту до державної політики з урахуванням викликів, пов'язаних зі збройною агресією Російської Федерації проти України, потреб суспільної згуртованості та громадянської стійкості.
Органи державної влади	Позитивний	Акт дозволить посилити міжвідомчу взаємодію і сформувати системний комплексний підхід до реалізації проектів та проведення заходів у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності.

Міністр молоді та спорту України

Матвій БІДНИЙ